Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 345 Duminică 15 Decembrie 1940
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ŢARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

DOCUMENTAREA DIRIGUITORILOR

O telegramă anunţă că pentru încheerea unui acord comercial cu Sovietele, o ţară vecină a trimis la Moscova o delegaţie compusă din 10 reprezentanţi ai industriei şi comerţului.

In general, la încheerea unor astfel de acorduri, nu se cerceta şi partea practică a situaţiei pe teren, a necesităţilor efective fie ale importului fie ale exportului, oficialitatea mulţumindu-se cu capacitatea funcţionarilor, cari deseori cunoşteau materia doar din cifrele, de multe ori arbitrare, întocmite de biurourile de statistică.

Contribuţia unui negustor cu experienţă, ori a unui industriaş luminat, graţie căreia comisiunea ar fi putut cunoaşte nevoile reale ale pieţii, a fost mai totdeauna desconsiderată de biurocratismul ministerelor, convins că este atotştiutor.

Defectele multor acorduri comerciale provin din această oarbă încredere pe care conducătorii improvizaţi ai departamentelor o aveau în rutina protocolară a funcţionarilor. Greşala pornea de sus iar statistica profesiunii ori specialităţii multora dintre miniştri, contrasta izbitor cu titulatura ministerului. Nu se căuta niciodată „omul potrivit la locul potrivit", ci altele erau criteriile de plasarea portofoliilor şi din această cauză ministrul nepregătit cădea cu totul sub influenţa biurourilor permanente ale departamentului respectiv.

Nu se ţinea socoteala că inteligenţa, buna credinţa şi onestitatea, întrunite în aceiaş persoană — ştim cu toţii cât de rare au fost cazurile — nu sunt suficiente în locurile unde se cere o pricepere deosebită în specialitatea acelui minister, o cunoaştere a tuturor problemelor de actualitate în acea ramură de activitate.

Partea practică a fost nesocotită în multe domenii, iar cumpărăturile dela Cooperaţie, dela ministerul Sănătăţii, ori aberaţiile din legislaţia muncii formează un capitol tragi-comic, din slăbiciunea pe care o avea oficialitatea pentru incompetenţa interesată.

In deosebi în viaţa economică a statului, improvizaţiile se plătesc scump; conducătorul trebue să fie atât de stăpân pe cunoştinţele necesare în domeniul unde îşi exercită activitatea, în cât să fie imposibil ca funcţionarii interesaţi să-l determine să ia hotăriri potrivnice intereselor generale.

Documentarea, consultarea profesioniştilor cu experienţă, studierea felului cum probleme similare s'au rezolvat în alte ţări, totul face parte din obligaţiunile de care trebue să ţină seama orice diriguitor al afacerilor publice, mai mult decât indicaţiile biurocratismului tipicar.

Numai astfel vom face să pătrundă un aer curat, purificator, în atmosfera prăfuită a multora din instituţiile noastre publice.

O SITUAŢIE COMPLICATĂ ŞI ANORMALĂ

UNGARIA ŞI PROBLEMELE TRANSILVĂNENE

de R. SEIŞANU

Zilele trecute d. Teleki, primul ministru al Ungariei a făcut o constatare, care merită să fie subliniată. D-sa a constatat că situaţia din Transilvania ocupată în urma aranjamentului de la Viena, „este complicată"...

De astă dată suntem de acord cu primul ministru Teleki: situaţia din acea parte a Transilvaniei este în adevăr „complicată", pentru Ungaria şi conducătorii săi politici.

Şi este complicată din cauza diverselor probleme geopolitice, istorice, etnice, sociale, economice şi culturale, ce sunt acum pe primul plan al politicei interne şi externe a Ungariei şi a căror rezolvare logică nu se acordă cu interesele maghiarismului şi în deosebi cu interesele plutocraţiei stăpânitoare şi cu mentalitatea medievală.

Complicată şi gravă este problema Transilvaniei a cărei populaţie majoritară şi autohtonă este românească,— peste 1.400.000 suflete —; pe când elementul maghiar este în minoritate, chiar dacă ţinem seamă şi de grupul secuesc (300.000 maghiari şi 400.000 de secui).

Complicată este problema naţionalităţilor din acest teritor din cauza obligaţiilor ce le-a luat Ungaria prin aranjamentul dela Viena, faţă de România şi Germania, cu privire la acordarea şi garantarea drepturilor în condiţiuni de perfectă egalitate cu ceilalţi cetăţeni de origină maghiară, românilor şi germanilor.

Cu toate că prin acel aranjament guvernul ungar şi-a asumat obligaţia solemnă „de a trata şi pune în toate privinţele pe acelaş picior de egalitate cu toţi cetăţenii maghiari, persoanele care în virtutea hotăririi de arbitraj dobândesc cetăţenia maghiară şi aparţin naţiunii române", — până acum el n'a îndeplinit această obligaţiune.

Pe când în teritoriul ocupat, românesc, minoritatea maghiară are reprezentanţii săi în Parlamentul din Budapesta; iar, la Cluj, ei s'au constituit într'un grup sub preşedinţia d-lui Pal Gabor, cei peste 1.400.000 români, care formează majoritatea populaţiei, n'au până acum niciun reprezentant în Cameră, care să le apere drepturile şi interesele; iar comunitatea lor etnică n'a fost recunoscută. In această chestiune iată ce a scris ziarul românesc din Cluj „Tribuna Ardealului":

„La Viena, printre punctele hotăriri, a ocupat un loc de frunte asigurarea egalităţii de drept a naţionalităţii române...

Aceasta a fost intenţia arbitrilor, numai astfel asigurându-se soluţionarea desăvârşită a problemelor ardelene.

„...In ceeace ne priveşte, primul pas ar trebui să fie autorizarea unei organizări în comunitate etnică.

Deşi asigurarea drepturilor noastre nu fusese legată de condiţia suspensivă a reciprocităţii până acum s'au făcut dependinte de acordarea din partea României a unei asemenea autorizaţii minorităţii maghiare.

Acum însă când comunitatea naţională maghiară a fost recunoscută de guvernul român, nimic n'ar mai putea justifica nerecunoaşterea organizaţiei noastre.

La 1 Oct. s'a spus că, în câteva săptămâni, deputaţii români vor fi în Parlament. Credem că a sosit timpul să poată lua parte la legiferările ce ne privesc îndeaproape, cum e spre ex. discuţia şi votarea bugetului, sau reglementarea învăţământului, mai cu seamă că sunt o serie de probleme de rezolvat în legătură cu regiunile curat româneşti..."

Şi totuşi, nici până azi, comunitatea etnică română cea mai însemnată din Ungaria, n'a fost recunoscută şi nici un reprezentant al celor peste 1.400.000 de români nu este în Camera din Budapesta.

Complicată este apoi problema economică, de oarece toate industriile, întreprinderile comerciale, cooperativele orăşeneşti şi mai cu seamă cele ţărăneşti, precum şi transporturile, suferă consecinţele ruperii legăturilor firesti cu restul Transilvaniei şi a vechiului regat român. Astfel criza economică s'a accentuat şi ea tinde să se agraveze şi printr'o criză socială, căci populaţia întreagă stabileşte acum comparaţii între situaţia economică înfloritoare de sub regimul românesc şi situaţia tragică de astăzi de sub regimul maghiar.

Complicată este şi problema agrară. Guvernul ungar, după declaraţiile recente făcute de primul ministru, d. Teleki, a considerat „nedrepte" măsurile luate de autorităţile militare maghiare, împotriva

(Continuare in pag. 2-a)

INAUGURAREA BAZARULUI „PRINCIPELE MIRCEA"

Asistenţa, în frunte cu Arhiducesa Ileana, în timpul slujbei religioase
(Darea de seamă în corpul ziarului).

Natura şi însemnătatea acordurilor economice germano-române

Importantele declaraţii făcute de d. Mircea Cancicov, ministrul economiei naţionale, reprezentanţilor presei

Acordurile semnate la Berlin de delegaţii Marelui Reich şi ai României în ziua de 4 Decembrie a. c. depăşesc, ca substanţă a problemelor angajate şi ca semnificaţie politică evidenţiată în cadrul sforţărilor de instaurare a nouei ordine în spaţiul european, tot ce s'a înregistrat până acum în analele tratatelor economice dintre state.

Aceste acorduri jalonează drumul de introducere în noua ordine economică europeană, care, prin intermediul Germaniei, este menită să unească într'o colaborare cât mai fructuoasă statele din regiunea Sud-Estului cu cele din Centrul şi Occidentul Continentului.

Pentru ţara noastră, acordurile dela Berlin reprezentând în forme concrete încadrarea ei în noua ordine europeană, deschid economiei româneşti — tocmai în calitatea sa de pionieră în aceste noui orientări — perspective deosebit de făgăduitoare. Sprijinul preţios şi larg ce ni se întinde întru realizarea planului decenal de reconstrucţie a economiei româneşti, avantagiile speciale consimţite în favoarea noastră în procurarea maşinilor şi materialelor, în calcularea preţurilor şi reglementarea plăţilor, dar mai cu seamă în creiarea unei stabilităţi economice interne fără de care orice sforţare de refacere şi de progres ar fi minată, sunt factori hotăritori cari trebuesc reţinuţi şi apreciat la justa lor valoare. Iar atmosfera de perfectă amiciţie şi încredere în care s'au desfăşurat tratativele şi lucrările delegaţilor, este nu numai un semn îmbucurător, dar şi o chezăşie a sinceritătii şi seriozităţii, cu care ambele părţi contractante vor da urmare practică angajamentelor luate.

D. ministru Mircea Cancicov despre acordurile semnate la Berlin

Şi acum, trecem cuvântul celui mai autorizat factor în descifrarea sensului şi importanţei epocale a actului din 4 Decembrie perfectat la Berlin: d-lui MIRCEA CANCICOV, ministrul economiei naţionale, care a participat personal la această perfectare:

„D. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a binevoit să semneze înaltul decret de ratificarea acordurilor încheiate la Berlin în ziua de 4 Decembrie 1940.

Cred necesar să se lămurească, pe înţelesul tuturor păturilor sociale, atât natura cât şi însemnătatea acestor aranjamente.

Unele din aceste acorduri reprezintă normala şi periodica revizuire şi punere la punct a convenţiei de schimburi şi plăţi, în curs, în lumina experienţei anului ce se termină şi a necesităţilor anului ce începe. In acest scop sunt prevăzute sesiunile anuale ale Comisiunilor guvernamentale, română şi germană, compuse din cei mai distinşi tehnicieni care s'au întrunit şi anul acesta şi au reglementat, prin protocoalele respective, într'un spirit de largă înţelegere mutuală, atât traficul de mărfuri şi de plăţi cu Germania şi Protectoratul Boemiei şi Moraviei, cât şi cele cu ţările ocupate de Germania (Olanda, Belgia, Norvegia şi Guvernământul General).

Colaborarea germano-română la planul decenal

De data aceasta, însă, în afară de aceste aranjamente periodice de natură specială şi de o tehnică necesară în cadrul noului spaţiu european, s'a mai semnat un protocol privitor la colaborarea germană-română pentru realizarea unui vast plan românesc de 10 ani în vederea reconstrucţiei ţării, prin refacerea şi completarea utilajului naţional în toate domeniile economiei publice şi private a Regatului Român.

Asupra acestui acord vreau să insist în mod deosebit, pentru a explica împrejurările în care s'a elaborat şi a fixa cadrul său juridic-economic-politic de o valoare epocală şi fără precedent în ţara noastră.

După evenimentele sguduitoare pentru conştiinţa naţională, care au început la finele lunei Iunie şi au culminat la începutul lunei Septembrie 1940, s'ar fi putut crede că adaptarea vieţii noastre sociale şi economice la noua stare de fapt va fi ugrea şi de ungă durată. Cu graniţele sfâşiate, cu echilibrul sufletesc rupt, cu aparatul producţiei, circulaţiei şi repartiţiei bunurilor derajat, cu forţa contributivă reduss., cu sarcinile nu numai menţinute dar chiar sporite, problemele ce se puneau pentru noul regim al revoluţiei naţionale erau din cele mai grele ce s'au pus vreodată pentru un conducător de stat şi un regim politic.

Şi totuş, pentru a mă limita numai la discuţia laturei economice a problemei, iată România Nouă, deşi mutilată şi redusă în posibilităţile sale materiale momentane, încheie, pe plan internaţional, un act juridic şi politic de colaborare economică şi financiară, în condiţii pe care niciodată nu le-a obţinut România veche.

TEXTUL ACORDULUI

Să amintim textul acordului, pentru a face apoi comentarii cât mai substanţiale:

„Cu scopul ca să realizeze, „printr'un vast plan decenal, re„construcţia economică a Româ„niei, guvernul regal român a „luat contact cu guvernul Rei„chului pentru a obţine sprijinul „şi colaborarea acestuia la rea„lizarea acestui plan.

„Guvernul german se declară „gata să acorde sprijinul său „financiar şi tehnic, în toate do„meniile economiei pentru re„construcţia României.

„Pentru executarea practică a „acestui Acord, cele două guver„ne au convenit, în primul rând, „următoarele:

1. „Germania acordă, pe tim„pul cât va dura planul decenal, „credite importante, pe termen „lung, în condiţii speciale, nece„sare pentru realizarea planului

2. „Colaborarea ce există ac„tualmente în domeniul agricol „şi forestier pentru intensificarea „şi sporirea producţiei va fi con„tinuată. In acest scop şi în ca„drul creditelor acordate, Ger„mania va dispune livrări consi„derabile de unelte şi maşini pen„tru desvoltarea agriculturii ro„mâneşti şi va pune la dispozi„ţie instalaţiile necesare pentru „asanarea mlaştinilor şi irigarea „regiunilor agricole.

3. „Pentru a promova metodic „producţia industrială a Româ„niei în cadrul nouei ordini eco„nomice a Europei, Germania, în „colaborare cu industria română „şi în conformitate cu planul de „10 ani, va pune la dispoziţie „sprijinul ei tehnic şi financiar.

4. „In cadrul planului decenal, „România va desvolta căile ei de „comunicaţie şi anume atât re„teaua ei de căi ferate şi de şo„sele cât şi conductele de petrol, „potrivit debuşeelor fireşti ale e„conomiei româneşti, în cadrul „nouei ordini europene. Germa„nia va efectua livrările conside„rabile necesare pentru executa„rea acestui plan, în cadrul cre„ditelor plănuite.

5. „Germania se declară gata „ca, în afară de creditele pe ter„mene lungi, — după o înţele„gere prealabilă cu guvernul ro„mân şi în condiţiile stabilite în „această înţelegere privitoare la „colaborarea capitalului român „cu cel german, — să pună la „dispoziţie capitalul şi pentru „desvoltarea industriei româneşti „şi a sistemului ei bancar şi de „credit pe baza colaborării în do„meniul economiei private.

6. „Guvernul german pune la „dispoziţia guvernului român — „la cererea acestuia — specialişti „agricoli, industriali şi alţii.

7. „Cele două guverne vor a„vea grijă la stabilirea raportu„rilor de politică comercială din„tre cele două ţări ca piaţa ger„mană să rămână asigurată ca „debuşeu sigur pentru produsele „româneşti, cu preţuri potrivite „şi independente de crizele eco„nomice şi ca importanţa pieţii „româneşti în schimburile comer„ciale cu Germania să continue „a fi sporită.

8. „Cele două guverne constată „cu satisfacţie că colaborarea ro„mâno-germană a şi început în „toate domeniile. Ele sunt hotă„rîte să asigure continuarea rod„nică a acestei colaborări, în in„teresul celor două popoare".

Continuare în pagina 9-a

SEMNAREA TRATATULUI DE AMICIŢIE UNGARO-IUGOSLAV

Belgrad, 12 (Rador). — **Agenţia „Avala" transmite:**

Un comunicat publicat Joi seara constată că, în cursul şederii sale la Belgrad, contele Csaky a avut cu d. Ţinţar Markovici conversaţiuni asupra relaţiilor dintre cele două ţări într'o atmosferă cordială şi amicală.

Cei doi miniştri au procedat deasemeni la un schimb de vederi asupra chestiunilor referitoare la situaţia internaţională din această parte a Europei.

Cu acest prilej, ei au semnat Joi tratatul de amiciţie ungaro-iugoslav.

Comunicatul dă apoi în rezumat textul tratatului.

IN CORPUL ZIARULUI
TEXTUL TRATATULUI

Osemintele Ducelui de Reichstadt vor fi duse la Paris

Viena, 12 (Rador). — *La capela Capuţinilor din Viena s'a procedat Joi dimineaţă la deshumarea oasemintelor Ducelui Reichstadt fiul împăratului Napoleon I şi al împărătesei Maria Luiza. Osemintele vor fi duse la Paris.*

Maria Luiza, mama Ducelui de Reichstadt era fiica împăratului Francisc I al Austriei.

După ce Napoleon I fusese făcut prizonier Ducele de Rechstadt a trăit la Viena până la moarte.

Ninsoare puternică în regiunea Alpilor

Roma 12, (Rador). — **De mai multe zile ninge fără întrerupere în Alpi, ceeace a avut drept urmare mari întârzieri în circulaţia trenurilor, unele perturbări în legăturile telefonice şi telegrafice şi chiar anularea mai multor trenuri.**

In apropiere de Modena, zăpada formează un strat de mai mulţi metri.

Se semnalează avalanşe şi surpări de terenuri.

Inundaţiile au provocat pagube însemnate în mai multe locuri.

Victimele furtunei din Filipine

Manila, 12 (Rador). — **Furtuna care a bântuit săptămâna trecută Filipinele, a costat viaţa a 81 de persoane.**

Numai în insula Calleja au murit 80 de persoane.

După o comunicare a guvernatorului provinciei Albay mai multe sute de persoane au fost rănite acolo.

Au fost deasemeni şi mari pagube materiale, în special la clădiri şi recolte.

Guvernatorul a cerut să se trimită de urgenţă alimente, vestminte, medicamente şi material de construcţie.

Ninge şi viscoleşte la Predeal

Predeal, 12 Decembrie

De ieri ninge şi viscoleşte fără întrerupere. S'a depus un strat de 20 cm. zăpadă, care este favorabil pentru sportul skiului. Primele trenuri sosite dinspre Bucureşti, ne-adus iubitori ai acestui sport. Pe munţii din împrejurimi zăpada s'a depus într'un strat de jum. metru. Cabanele de pe vârfuri au început a fi aglomerate de numeroşi turişti.

Berlinul şi evenimentele din Sud Estul european

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 12. — **In lipsa unor evenimente de seamă în legătură cu politica de război, discuţiile cercurilor berlineze se referă în primul rând la diverse evenimente privind Sud-Estul european sau Balcanii.**

Faptul că atenţia cercurilor berlineze e atrasă în primul rând de semnarea pactului ungaro-iugoslav este explicat în mare parte prin aceea că acest aranjament corespunde cu interesele politicii de război germane în Sud Estul european.

In ce priveşte conţinutul pactului, cercurile politice de aci atribue însemnătatea faptului că el a fost completat printr'o clauză consultativă, ceea ce întăreşte importanţa lui.

Nu mai puţină atenţie a provocat aci ştirea despre o apropiată vizită la Belgrad a d-lui Popoff, ministrul de externe al Bulgariei.

Din Atena, se anunţă aci în acelaş timp că ministrul de externe al Turciei, d. Saracioglu, va sosi în curând acolo. Nici asupra acestei vizite nu s'a obţinut până acum vreun amănunt asupra punctului de vedere al forurilor dela Wilhelmstrasse.

In legătură cu aceasta, trebue relevat faptul, interesant în ce priveşte atitudinea Bulgariei faţă de pactul tripartit, că Uniunea Sovietică şi-a expus politica ei în sensul că întregul interes al Moscovei constă în asigurarea liniştei pe ţărmurile Mării Negre. Acest punct de vedere corespunde dealtminteri cu acela al politicii externe germane, care s'a pronunţat în repetate rânduri că e împotriva oricărei extinderi a teatrelor de război.

Lupta contra propagandei comuniste în regiunea de sud-vest a Franţei

Toulouse, 12 (Rador). — **Corespondentul agenţiei „Havas" anunţă:**

Lupta contra propagandei comuniste care făcuse din Toulouse centrul său de acţiune în regiunea de Sud-Vest a Franţei, continuă fără încetare iar această operă de asanare va fi extinsă la toate departamentele vecine.

Până în prezent s'au operat 46 arestări dintre cari 12 persoane sunt membre ale biurourilor comuniste.

Ancheta continuă; se prevăd alte arestări; sancţiunile vor fi exemplare.

Un număr de 41 indivizi arestaţi vor fi internaţi pe cale administrativă. Prefectul departamentului d. Herault a ordonat pe de altă parte, după anchetare, internarea a încă 15 comunişti militanţi.

Percheziţiile făcute la domiciliile celor arestaţi au fost foarte fructuoase; au fost confiscate maşini de tipărit, material de propagandă şi drapele de ale partidului comunist.

Alte vase britanice atacate de aviaţia germană

Berlin, 12 (Rador). — **In cursul zilei de Joi, avioane de bombardament germane au pornit să atace cu bombe şi cu focuri de mitralieră diferite vase comerciale, care navigau izolate sau în convoi.**

Cu acest prilej s'a reuşit să se separe un vas de 3.000 de tone lângă Harwich, pe coasta de vest a Angliei, de restul convoiului. Vasul a fost atacat cu bombe şi mai multe din ele au lovit în plin atât la pupă, cât şi la proră, astfel că se poate conta că el a fost scufundat.

O altă formaţie a bombardat puternic şi a avariat grav un vas comercial de 1.000 de tone.

FESTIVALUL DELA „ARO"

D. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului, d-na Maria general Antonescu şi d. ministru Iasinschi, urmărind desfăşurarea programului.
(Darea de seamă în corpul ziarului).

Citiţi în pag. 3-a:
PASAGIUL ROMÂN
de RADU D. ROSETTI